

כשהמלך עובר בשדות

סיפור לימים הנוראים

דוד ברוקנר

לפני שנים רבות רבות, בארץ רחוקה רחוקה, היה המעשה. אך קודם שנספר מה מעשה היה - מוטב ונספר על ארץ נעלמה ופלאית זו שבה היה: ארץ זו פוריה היתה אדמתה, ואף שקשה היתה ופראית, וכאילו עצמאית ומרדנית - ראויה היתה לגידול עצי פרי, ואם לא עצי פרי - כי אז לפחות עצים עושי פרי. אמנם, על אף סגולה זו שהיתה בה נראתה כעזובה ושוממה, משום שאיש הישר בעיניו עשה בה, ומאורע רדף חברו וחוזר חלילה כמעגל אשר אינו נגמר ואין לו פתח מילוט והוא סובב סחור בבהלה ולא שת לבו לדבר, רק מתרחק ממרכזו ככח צינטרפוגלי הולך וגובר, הולך וזועף, והוא מאבד משיווי משקלו וסוטה ממסלולו ואי אפשר לעוררו ואי אפשר להעירו והוא כאילו טומן ראשו במים אדירים ולא יודע ולא רוצה לדעת כי הוא בעין הסערה ועוד מעט ויטבע---עד שטבע, ולא נותר ממנו זֶכֶר, מלבד נצר שנשא עמו מעגלי הרוח והאש לשמרו, למען ימשיכו במסלולם במעגלי חיים ומוות, שפיות-דמיון, ככחות-שכרות, ברכה-קללה.

שאיפות בני אותה הארץ גבוהות היו ועד שמי רום העפילו - אך יסודם במקום נמוך היה, וכל מחשבותיהם בלולות ומבולבלות, כך שלא ידעו אותם התושבים לייסד את ארצם על מכונייה לבל תימוט. כיון שלכל עבר נפוצה מחשבתם - פיזרו הם אף את עצמם לארבע רוחות השמים, מותירים מאחוריהם את הארץ עזובה ופראית, שוממה ושכוחת א-ל.

באותה הארץ חי איש שחשבוהו הכל להוזה. הוא היה יוצא אל השדה ושם, במרחבים, מביט אל שערים נעלמים שסימנו גורמי שמים במהלכם. הוא הביט על שערי ההסטוריה הוזהרים בקשת מרהיבה וססגונית המזמינה כאילו לעבור דרכה אל עולם יפה יותר, ואף הביט על שערים ביחסי בני האדם במהלכם מעלה ומטה, פנים ואחור, בריחוק ובקרוב, במזרח ובמערב.

לאחר מחשבות מרובות הגיע האיש ההוא למסקנה כי יש לבנות הר גבוה ובפסגתו

להכשיר שדה ובו לבנות בית גדול ומפואר, ובבית לשכן מלך. כך טווה הוא את מחשבותיו, חוזה בעיני רוחו במלך היושב על ההר, בארמונו, וכולם ממליכים אותו ומייחדים שמו ביראה. אז יש סדר ומרכז, חושב האיש, הכל פועם כלב. ויש קנה ויש מידה ויש מלכות וממשלה---

אז כשחשב האיש כל זאת בא אליו המושך בחוטים (שהסתתר עד אז מאחורי הקלעים) ואמר לו: בא, איש, ונעלה אל פסגת ההר יחדיו - אני אהיה המלך ואתה - עֹלָה. והרבה ארבה את זרעך, והוא יבנה לי בית ואז אמצא לי ולהם נחלה. וילכו שניהם יחדיו אל ההר אשר אמר לו המושך בחוטים.

כך כבש האיש את ההר והנחילו לבנו אשר הכשיר את השדה על פסגתו והנחילו לבנו, אשר הספיק רק להציב שם אבן משוחה בשמן ותו לא (משום דוחק הצרות), אבן פינה לארמונו. ועדיין לא בא המושך בחוטים אל הארמונו - ראשית, כי רק אבן עמדה שם, ועוד - כי רק מלך יורשה לבוא בשעריו - והוא, הן לא המליכו עם עליו מעולם.

על כן אימץ לו את בני נכדו של האיש ההוא הראשון, כובש ההרים, אותם ואת בניהם. טיפל בהם כטפל איש בתינוקו יחדיו; הצילם מלוחציהם והאכילם והשקם ועטפם בחום ואהבה, למדם לומר מילים ראשונות, כמו "אבא" ו"תן לי" ו"בבקשה", וללכת על רגליהם כשהם אוחזים ידם בידו. אותו זמן נדמו הם כשפחות דלות, כשראו למולם את כל כחותיו וגבורותיו, כיצד מצית הוא את האש הגדולה ואיך תוקע הוא בשופר בחוזק ובעוצמה--- ויחרדו כל הבנים באותם השנים ויבטיחו לו: יבוא היום, אבא, ואנו נמליכך בארצך, על ההר ההוא שבנה לך האיש ההוא שידעך.

מיד כאשר הביאם המושך בחוטים אל קרקע יציבה החל ללמדם ללכת לבד, לעזוב את ידו ולעמוד נכחו, לראות את פניו. כך הרגילם וחינכם את אט המושך בחוטים שכבר היה להם לאבא, והם - צעדו קצת ונפלו לתוך ידיו, צעדו ושוב ונפלו אל תוך ידיו, עד אשר למדו ללכת בכחות עצמם ובקשו להם מלך. אז ידע האבא כי בגרו בניו וכי היו לעם, ואחרי מלכם הבשר ודם יצעדו הם אל ההר ההוא, הנישא, להמליכו שם וליחדו.

עד כאן סיפרנו מהרקע ומההקדמה, את כל אשר בא ואשר היה עד לאותם ימים בהם היה המלך במסיבו וכל עמו באהבה וביראה חנה סביבו. וכל מי שרצה לחזות במלך היה בא אל ביתו שבראש ההר ביראה ובגילה, ושם נפגש עם כל הודו

והדרו, עם פארו, ולבו אמר שירה--- רק הד עמום ומרוחק נוכל לזכור ולהזכיר מה שהיה ואיך היה, איך עמדו שם משרתיו בכנורות ובנבלים ואש תמיד שם לפניו האירה וחיממה, וניחוחות מתוקים בישמו את ביתו, וכל העומדים לפניו לבושים בגדי שרד, והמלך צפון בחדרו (אם כי מתגלה בברכת שלומות בחצרו) - והוא נערץ בסוד קדושים, רבה ונורא סביביו.

ופעם בשנה יצא המלך הגדול אל עמו, זכרון לימים ראשונים, במ כל הרוצה לראותו היה מוצאו בדי' אמותיו שלו. וזכר לאותם ימי התבוננות ומפגש של אותו האיש הראשון ההוא עמו בשדות - יצא הוא אף עכשיו בבגדי מלכותו אל אותו שדה פתוח, מתהלך בינות פשוטי עמו, קרוב ונמצא מאוד לכל קוראיו. ובאותם ימים עלה לפניו זכרון האיש ההוא ובנו ונכדו ובניו, שהלכו אחריו במדבר, אמונים ומאמינים בו. ותמיד היתה אז רוח טובה עליו בזכרו מעשים אלו, ואמר לעצמו ולהם: הנה עוד מעט אשב לסכם את מה שעברנו יחדיו עד כה, עֲמִי וּבְנֵי, ומה טוב לראותכם כך קודם לכן לפני.

ובעוד הוא רועה בגנו ובשדהו המליכו העם עליו שוב באהבה, ובארמונו הריעו בשופר ובשתי חצוצרות כסף להודיע מלכותו אשר הולכת ומשתכללת ומתגלה בארץ שכבר היתה למדינה.

באו ימים אחרים ויצאו אנשים בני בליעל, הדיחו את יושבי המדינה, מרדו והמרידו במלך. ואף שנפרע מהם המלך - נסע מעל ארמונו ויצא כמאז לשוטט במדבר, עד אשר יומלך מחדש. ומיד כשעזב המלך את ביתו חזרו התוהו והבוהו לעולם, ושוב שררה האנדרלמוסיה במדינה ואיש הישר בעיניו יעשה ואין שופט בה ואין מכוון ואין מורה דרך, רק רוחות תועות, סערות רעות ורבות, אשר רדפו אחר כל העומדים בדרכן, מפילות אותם שדודים והמומים על הקרקע ומפיצות אותם לכל רוח.

אז החלו מבני העם להתקבץ ולחפש את המלך שגלה ונסתתר וקבע משכנותיו בערבותיו, שוב כמאז רק מושך בחוטים נעלם. אט אט התקבצו סביבו ונשבעו לו אמונים שיביאווה וישכינווה שוב באותו ארמון. תמיד נכסה מהם ובכה במסתריו, והם חיפשוהו ולא מצאוהו, ביקשוהו ולא ענם. אף גדלו לא ידעו, הואיל ומעולם לא ראוהו בביתו (כי שנים רבות עברו מאז אותו המרד, והם חיו רק מספורי אבות אבותיהם, ומשאריות גיזתם מצו טל נחמה ונתעודדו). על כן קשתה עליהם מאוד הנאמנות, כניצבים מצד אחד למול עולם לועג, ואפשר ובאמת היו מתייאשים, אלמלא--- אלמלא פעם בשנה, לחודש

אחד, כמאז, יצא עמהם המלך לשדות (שלא עובדו זה שנים רבות ומלאו דרדר וקוצים) והתהלך עמהם שם כמאז, זכר לימי החיפוש של האיש ההוא הקדמון, וזכר למנהג שנהג בימי גדלו ומלכותו. אך הפעם פגשם בשדה והוא אינו מלך גדול, ללא בגדי תפארתו. הפעם פגשם והוא אך מושך בחוטים. ובסוף, לפני ששוב נתעלה ונסתתר מהם, נשבעו לו אמונים מחדש, וביקשו שיתגלה שוב בביתו, בכל זאת ולמרות הכל. וגם בקשו סליחה אם לא היו נאמנים כל הזמן עד הסוף, אם קצת התעייפו ונשברו. והוא חבקם אז, המושך בחוטים, בימינו הטובה, ולחש להם (כמאז): "קשה עלי פרידתכם", ונתעלה.

והם ידעו בחוש שעוד קרוב היום והוא יחזור להתגלות בארמונו כמו שמעולם עוד לא התגלה, והם יפלו על פניהם ויכריזו ויאמרו בקול גדול "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", ופחדו אל ה' ואל טובו.